

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 19 Απριλίου 2024, με την εξής σύνθεση: Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Πρόεδρος, Μαρία Βύρρα, Μέλος- Εισηγήτρια, Μιχαήλ Οικονόμου, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 11.03.2024 και υπό Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 370/12.03.2024 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα, με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφ' εξής η «προσφεύγουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά : «...» (εφ' εξής η «αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Την παρέμβαση του οικονομικού φορέα, εταιρείας, με την επωνυμία «...» (εφ' εξής η «πρώτη παρεμβαίνουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Την παρέμβαση του οικονομικού φορέα, εταιρείας, με την επωνυμία «...» (εφ' εξής η «δεύτερη παρεμβαίνουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή της, η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, υπ' αριθμό πρωτ. .../1-3-2024, (καθώς και η ενσωματωθείσα σε αυτήν απόφαση υπ' αριθμό πρωτ. ... 2024/15-2-2024) απόφαση της Υπηρεσιακής Γραμματέως του ... , δυνάμει της οποίας έγιναν δεκτές οι προσφορές των εταιρειών «...», «...», «...», «...», «...» και «...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ.

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

39/2017, ποσού 3.300€ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει κατατεθεί εμπροθέσμως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, στις 11.03.2024, καθ' όσον η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., την 01.03.2024, β) έχει ασκηθεί μετ' εννόμου συμφέροντος, καθώς η προσφεύγουσα (1^η στην σειρά μειοδοσίας) βάλει κατά της νομιμότητας των προσφορών εταιρειών, που έπονται στην σειρά μειοδοσίας. Ως έχει κριθεί, *«Η σειρά κατάταξης δεν αποκλείει αυτόματα την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος εκ μέρους οποιουδήποτε συμμετέχοντα και μη οριστικώς αποκλεισθέντα σε δημόσιο διαγωνισμό. Βασικό κριτήριο για την στοιχειοθέτηση του εννόμου συμφέροντος αποτελεί το έγκυρο της προσφοράς του διαγωνιζόμενου και ο μη οριστικός αποκλεισμός του με έκδοση απόφασης επί αίτησης ακύρωσης...»* (Δ.Εφ.Αθ. 294/2020, σκ. 7) εν προκειμένω δε η προσφεύγουσα είναι πρώτη στην σειρά μειοδοσίας (βλ. κατωτέρω, σκ. 7).

3.Επειδή η αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 της παρ. 1 του Ν. 4412/2016, κοινοποίησε την προσφυγή μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στους θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, στις 12.03.2024, προκειμένου αυτοί να λάβουν γνώση και ν' ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους. Η μεν πρώτη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την παρέμβασή της, στις 21.03.2024. η δε δεύτερη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την παρέμβασή της, στις 20.03.2024.

4. Επειδή η αναθέτουσα Αρχή υπέβαλε νομίμως και εμπροθέσμως, στις 26.03.2024, τις απόψεις της επί της κρινόμενης προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στους συμμετέχοντες, στις 29.03.2024. Η δε προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως, στις 03.04.2024, το υπόμνημά της.

5. Επειδή ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικείμενου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά την σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

6.Επειδή, με την διακήρυξη, υπό Α.Δ.Α.Μ ... προκηρύχθηκε ανοικτός δημόσιος διαγωνισμός για την ... , συνολικής εκτιμώμενης αξίας 660.000,00€, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η ως άνω διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 23.10.2023 υπό Α.Δ.Α.Μ. ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ...

7.Επειδή, στον εν θέματι διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά οκτώ οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων, η προσφεύγουσα και οι παρεμβαίνουσες. Η σειρά μειοδοσίας διαμορφώθηκε ως εξής: 1^η η «...», 2^η η «...», 3^η η «...» (δ.τ «...», 4^η η «...», 5^η η «...», 6^η η «...», 7^η η «...» και 8^η η «...».

8.Επειδή η προσφεύγουσα, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...» (ήτοι της δεύτερης παρεμβαίνουσας), ισχυριζόμενη ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

9.Επειδή, αναφορικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος του λόγου (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Στο άρθρο 2.4.4 της προκείμενης διακήρυξης ενσωματώνεται αυτούσια η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, ορίζοντας ότι οι συμμετέχουσες εταιρείες πρέπει επί ποινή αποκλεισμού να αναφέρουν, υποβάλλοντας χωριστό αρχείο με την προσφορά τους, τα στοιχεία του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4144/2013. Στα εν λόγω στοιχεία, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνεται η δήλωση «... στ) των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο». Τόσο η διακήρυξη (άρθρο 2.4.4) όσο και το άρθρο 68 του ν. 3863/2010 απαιτούν υποχρεωτικά και επί ποινή αποκλεισμού την δήλωση, από τους συμμετέχοντες, των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο, που θα απασχοληθεί στο συνολικό υπό ανάθεση έργο. Ωστόσο, η διακήρυξη δεν προβλέπει σε κανένα σημείο

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

διακεκριμένο υπολογισμό των τετραγωνικών, ανά άτομο και ανά ημέρα, ούτε διακρίνει τον υπολογισμό αυτών με βάση την απασχόληση ανά βάρδια και ανά κτήριο, καθ' όσον ούτε το άρθρο 2.4.4 της διακήρυξης ούτε το άρθρο 68 του ν. 3863/2010 εξειδικεύουν τον τρόπο υπολογισμού των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού που αντιστοιχούν ανά άτομο. Η μοναδική απαίτηση, που αναφέρεται στις εν λόγω διατάξεις του νόμου αλλά και στην διακήρυξη, είναι ο εν γένει και σε επίπεδο συνολικής προσφοράς προσδιορισμός των τετραγωνικών μέτρων (βλ. ΕΑΔΗΣΥ 886,887/2023 του 6^{ου} Κλιμακίου, που επικυρώθηκε με τις υπ' αριθ. 2088/2023 και 2099/2023 σκ. 12 ΔΕφΑθηνών, καθώς και ΕΑΔΗΣΥ 462, 463, 464/2022). Όπως έχει συναφώς κριθεί (βλ. ΔΕφΘεσ/κης 125/2020, 473/2021, 608/2022, 165/2023, ΔΕφΑθηνών 2099/2023, σκ. 12), η ειδικότερη απαίτηση αναφοράς των αναλογούντων σε έκαστο εργαζόμενο τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού δεν θεσπίζεται προς το σκοπό διακρίβωσης της κάλυψης κατά χώρο του αντικειμένου του διαγωνισμού, αλλ' αποβλέπει αποκλειστικώς στον έλεγχο τήρησης της εργατικής νομοθεσίας. Τούτο προκύπτει τόσο από τον σκοπό θέσπισης της απαίτησης αυτής, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 3863/2010, όσο και από την συστηματική ένταξή της στο μέρος της διακήρυξης, που αφορά στην οικονομική προσφορά. Συνεπώς, από την αναφορά των αναλογούντων σε έκαστο εργαζόμενο τετραγωνικών μέτρων δεν μπορεί να συναχθεί εμμέσως συμπέρασμα περί κάλυψης ή μη του απαιτούμενου έργου, στοιχείο που ανάγεται στην πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών. Επομένως, η εταιρεία «...» ορθώς δήλωσε τα τετραγωνικά μέτρα, που αναλογούν σε κάθε εργαζόμενο, διαιρώντας το συνολικό εμβαδόν των προς καθαρισμό χώρων με τον ζητούμενο αριθμό των εργαζομένων, χωρίς να απαιτείται διαχωρισμός των εργαζομένων ανά βάρδια και ανά κτήριο. Περαιτέρω, στην διακήρυξη και συγκεκριμένα στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου της Σύμβασης,...», στην σελίδα 60, ειδικώς για τα δύο (2) άτομα που θα εκτελούν χρέη επόπτη προβλέπεται ρητώς: «1.1. Κεντρική Υπηρεσία - Κτήριο Α' - ...– ... & ... □ Ωράρια εργασίας: □ 06:00–14:00, άτομα: ένα (1), πλήρους απασχόλησης Γενικά καθήκοντα: εκτέλεση εποπτείας προσωπικού, διαχείριση υλικών καθαριότητας, (βοηθητικά) γενική καθαριότητα, συνεργασία για τα θέματα του έργου της καθαριότητας με το αρμόδιο Τμήμα του ... □ 13:00–21:00, άτομα: ένα (1), πλήρους απασχόλησης Γενικά καθήκοντα:

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

εκτέλεση εποπτείας προσωπικού και βοηθητικά γενική καθαριότητα (ισόγειο, αίθουσες εκδηλώσεων κτλ).». Από τα ανωτέρω σαφώς προκύπτει, ότι τα δύο (2) άτομα, που θα εκτελούν χρέη επόπτη, θα απασχολούνται καθημερινά εντός του ωραρίου τους και με την γενική καθαριότητα των κτηρίων. Συνεπώς, ορθώς για τον υπολογισμό των τετραγωνικών μέτρων η ανωτέρω εταιρεία συμπεριέλαβε και δύο άτομα που, ναι μεν θα εκτελούν χρέη επόπτη, συγχρόνως όμως θα εκτελούν και εργασίες καθαριότητας. Εν όψει αυτών, το α' σκέλος του πρώτου λόγου είναι απορριπτέο. Ως προς το β' σκέλος (μη νόμιμος υπολογισμός διοικητικού κόστους): Στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης (σελ. 62, 63) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «□ Εξωτερικός καθαρισμός υαλοπινάκων των κτηρίων Α' και Β'. Επισημαίνεται ότι το κόστος χρήσης γερανοφόρου οχήματος για τον εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων βαρύνει τον ανάδοχο ο οποίος αναλαμβάνει επίσης την ευθύνη εξασφάλισης τυχόν σχετικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές. Η προτεινόμενη περίοδος καθαρισμού είναι για την 1^η εφαρμογή είναι [sic] κατά το 2ο τρίμηνο του έτους και για την 2η εφαρμογή κατά το 4^ο τρίμηνο του έτους. Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα ακύρωσης των εφαρμογών, κατόπιν 15μερης ημερολογιακής ενημέρωσης του Αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή, το ποσό των 1.600,00€ πλέον ΦΠΑ 24%, ανά εφαρμογή, θα αφαιρείται από τη συνολική, συμβατική υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής.». Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα προκύπτει ότι το κόστος καθαρισμού των υαλοπινάκων ορίζεται στο ποσό των 1.600 € ανά εφαρμογή, ήτοι στο ποσό των 3.200 € ετησίως, και ότι το ποσό αυτό θα αφαιρείται από το συμβατικό τίμημα σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθούν οι εν λόγω εφαρμογές. Το ελάχιστο αυτό ανελαστικό κόστος, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, όφειλαν οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να συνυπολογίσουν ρητώς στο κονδύλιο του διοικητικού τους κόστους. Άρα, η δεύτερη παρεμβαίνουσα πλημμελώς δεν δήλωσε συνολικά για την διετία ποσό 5.690,00€, καθ' όσον τούτο δεν δύναται να καλύψει καν το ποσό των 6.400,00€ για την διετία. Εν προκειμένω, από την σαφή γραμματική ερμηνεία της διακήρυξης, προκύπτει ευχερώς, ότι η αναθέτουσα Αρχή κοστολόγησε με συγκεκριμένο ποσό την επίμαχη παροχή, όπως ορίζεται από την διακήρυξη, ήτοι 1.600€, πλέον ΦΠΑ ανά εφαρμογή, ουδόλως δε ανέγραψε ότι δύναται οι προσφέροντες να προβούν στην

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

σχετική κοστολόγηση επί διαφορετικού ύψους. Επομένως, η διακήρυξη, ορίζοντας ρητά το ποσό που θα αφαιρείται, σε περίπτωση ακύρωσης της εφαρμογής, προκύπτει, ότι το επίμαχο κόστος ορίσθηκε ως ελάχιστο ή τουλάχιστον ανελαστικό, απορριπτομένων των οικείων ισχυρισμών της δεύτερης παρεμβαίνουσας, ως αβασίμων (ΕΑΔΗΣΥ 1538/2022, σελ. 16, 17). Άρα, το β' σκέλος του πρώτου λόγου της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτό, παρέλκει δε ως αλυσιτελής η εξέταση του γ' σκέλους του πρώτου λόγου.

10.Επειδή, η προσφεύγουσα, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...», ισχυριζόμενη ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

11.Επειδή, αναφορικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος του λόγου (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του δεύτερου λόγου τυγχάνει απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στην σκέψη 9, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β' σκέλος του λόγου (ήτοι, ως προς την ελλιπή τεχνική προσφορά): Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι: «...κατά παράβαση του όρου 2.4.3.2. της Διακήρυξης, η εταιρεία ... δεν έχει συμπεριλάβει στην προσφορά της πιστοποιητικά CE, αλλά ούτε και οποιοδήποτε prospectus, για τα μηχανήματα που προβλέπονται στην Ενότητα 4 «...» του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, και στην οποία καθορίζονται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις του αναδόχου και τα απαιτούμενα μηχανήματα. Κατά παράβαση του ίδιου ως άνω όρου της Διακήρυξης, η ανωτέρω εταιρεία δεν έχει δηλώσει ούτε ότι διαθέτει η ίδια γερανοφόρο όχημα για τον απαιτούμενο εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων του ... (ιδ. σελ. 62 της Διακήρυξης, παρ. «B) Μια φορά ανά έξι (6) μήνες)», ενώ περαιτέρω δεν έχει δηλώσει στην προσφορά της, ότι θα αναθέσει την σχετική εργασία υπεργολαβικά, δεδομένου ότι για τον χειρισμό του γερανοφόρου οχήματος απαιτείται ειδική άδεια χειριστή. Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι η εταιρεία ... έχει υποβάλει ελλιπή τεχνική προσφορά...». Στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης (σελ. 61,62) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «...3. ... □ Όλα τα μηχανήματα καθαρισμού θα είναι επαγγελματικού τύπου, ειδικά για τη χρήση που προορίζονται και θα φέρουν σήμανση CE... 4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ και

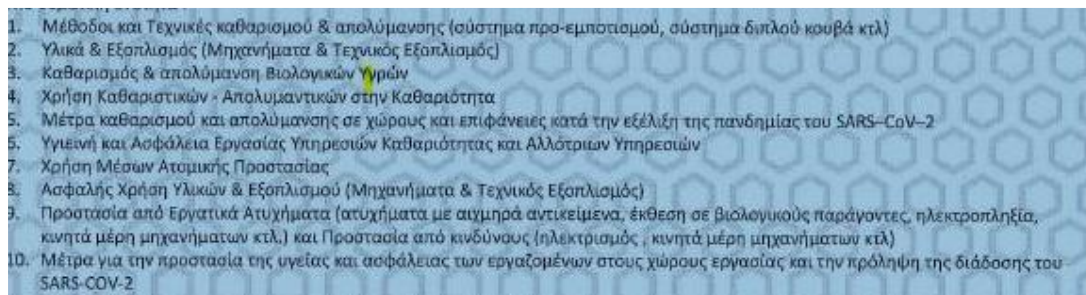
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ...• Εξωτερικός καθαρισμός υαλοπινάκων των κτηρίων Α' και Β'. Επισημαίνεται ότι το κόστος χρήσης γερανοφόρου οχήματος για τον εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων βαρύνει τον ανάδοχο ο οποίος αναλαμβάνει επίσης την ευθύνη εξασφάλισης τυχόν σχετικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές.». Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της τεχνικής προσφοράς της «...», αυτή, με την προσφορά της δεν κατέθεσε prospectus ή άλλα έγγραφα, για τα μηχανήματα, που προβλέπονται στην ανωτέρω Ενότητα 4 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι «τα μηχανήματα καθαρισμού ... είναι επαγγελματικού τύπου, ειδικά για τη χρήση που προορίζονται και ... φέρουν σήμανση CE». Περαιτέρω, η ανωτέρω εταιρεία δεν έχει δηλώσει ούτε ότι διαθέτει η ίδια γερανοφόρο όχημα για τον απαιτούμενο εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων του ... , ούτε έχει δηλώσει στην προσφορά της ότι θα αναθέσει τη σχετική εργασία υπεργολαβικά. Μάλιστα, για τον χειρισμό του γερανοφόρου οχήματος απαιτείται ειδική άδεια χειριστή, κατά τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης («Επισημαίνεται ότι το κόστος χρήσης γερανοφόρου οχήματος για τον εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων βαρύνει τον ανάδοχο ο οποίος αναλαμβάνει επίσης την ευθύνη εξασφάλισης τυχόν σχετικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές»). [βλ. αρχείο «ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΙΚ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», ιδίως «ΔΔΑ.ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΕΧ.ΦΥΛΛΑΔΑΙ», «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.signed» και το ΕΕΕΣ (σελ. 4) της «...», στο οποίο δεν έχει δηλώσει υπεργολάβo]. Άρα, το β' σκέλος του δεύτερου λόγου της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτό, παρέλκει δε, ως αλυσιτελής, η εξέταση του γ' σκέλους του δεύτερου λόγου της προσφυγής.

12. Επειδή η προσφεύγουσα, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...» (ήτοι της πρώτης παρεμβάινουσας), ισχυριζόμενη, ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

13.Επειδή, αναφορικά με τον τρίτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος του λόγου (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του τρίτου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στη σκέψη 9, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β'

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

σκέλος (ήτοι, ως προς την μη κατάθεση βεβαιώσεων εκπαίδευσης προσωπικού για την αφαίρεση γραφημάτων/Μη επικυρωμένες οι λοιπές βεβαιώσεις): Η πρώτη παρεμβαίνουσα, με την προσφορά της, έχει καταθέσει βεβαιώσεις εκπαίδευσης (βλ. ψηφιακά αρχεία «062α ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 2023» και «062β ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 2022»). Συγκεκριμένα, τα αντικείμενα των εκπαιδεύσεων, όπως αποτυπώνονται στα ανωτέρω αρχεία, είναι τα κάτωθι:

-
1. Μέθοδοι και Τεχνικές καθαρισμού & απολύμανσης (σύστημα προ-εμποτισμού, σύστημα διπλού κουβά κτλ)
  2. Υλικά & Εξοπλισμός (Μηχανήματα & Τεχνικός Εξοπλισμός)
  3. Καθαρισμός & απολύμανση Βιολογικών Υγρών
  4. Χρήση Καθαριστικών - Απολυμαντικών στην Καθαριότητα
  5. Μέτρα καθαρισμού και απολύμανσης σε χώρους και επιφάνειες κατά την εξέλιξη της πανδημίας του SARS-CoV-2
  5. Υγιεινή και Ασφάλεια Εργασίας Υπηρεσιών Καθαριότητας και Αλλοτριων Υπηρεσιών
  7. Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας
  8. Ασφαλής Χρήση Υλικών & Εξοπλισμού (Μηχανήματα & Τεχνικός Εξοπλισμός)
  9. Προστασία από Εργατικά Ατυχήματα (ατυχήματα με αιχμηρά αντικείμενα, έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες, ηλεκτροπληξία, κινητά μέρη μηχανημάτων κτλ.) και Προστασία από κινδύνους (ηλεκτρισμός, κινητά μέρη μηχανημάτων κτλ)
  10. Μέτρα για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στους χώρους εργασίας και την πρόληψη της διάδοσης του SARS-COV-2

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω πεδία, που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις εκπαίδευσης, σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τα πεδία «Μέθοδοι και τεχνικές καθαρισμού», καθώς και «χρήση καθαριστικών – απολυμαντικών στην καθαριότητα». Η αφαίρεση γραφημάτων δεν είναι παρά μια μέθοδος καθαρισμού, που γίνεται με την σωστή χρήση των ειδικών καθαριστικών και δεν αποτελεί κάποια εξειδικευμένη εργασία, που απαιτεί ειδικό εξοπλισμό και ειδικά μέτρα προστασίας ώστε να αναφερθεί ως αυτόνομο πεδίο σε μια βεβαίωση εκπαίδευσης. Ούτε στη διακήρυξη, άλλωστε, ορίζεται ότι για την εργασία αφαίρεσης γραφημάτων απαιτείται ειδική εξειδίκευση, απορριπτομένων των ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Επομένως, οι βεβαιώσεις εκπαίδευσης, που έχει καταθέσει η πρώτη παρεμβαίνουσα, καλύπτουν πλήρως τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, περί μη επικύρωσης των επίμαχων βεβαιώσεων, είναι απορριπτέοι. Τούτο, διότι η πρώτη παρεμβαίνουσα, στον φάκελλο των δικαιολογητικών συμμετοχής της, έχει καταθέσει υπεύθυνη δήλωση (βλ. ψηφιακό αρχείο «...ΕΓΓΡΑΦΑ_signed»), στην οποία αναφέρεται ότι: «Όλα τα κατά περίπτωση ιδιωτικά έγγραφα που κατατίθενται σε απλή φωτοτυπία είναι αληθή και αποτελούν ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων.», σύμφωνα με το άρθρο της 2.4.2.5 περ. ε της διακήρυξης (2.4.2.5. «Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής: Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: ... ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.». Εν όψει των ανωτέρω, ο τρίτος λόγος της προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος.

14.Επειδή η προσφεύγουσα, με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...», ισχυριζόμενη, ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

15.Επειδή, αναφορικά με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του τέταρτου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στη σκέψη 9, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β' σκέλος (ήτοι, ως προς την μη υποβολή βεβαιώσεων εκπαίδευσης προσωπικού): Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέοι. Τούτο, διότι η εταιρεία «...», με την προσφορά της, κατέθεσε το αρχείο «2023-11-27 14:26:18 ΣΥΝ 11 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.pdf» (και δη ένα αρχείο 143 σελίδων), όπου σε αυτό υπάρχουν βεβαιώσεις εκπαίδευσης του προσωπικού (βλ. ιδίως σελ. 7 επ. του αρχείου). Εν όψει των ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος της προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος.

16. Επειδή η προσφεύγουσα, με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...», ισχυριζόμενη, ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

17.Επειδή, αναφορικά με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του πέμπτου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στην σκέψη 9, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β' σκέλος (μη υποβολή οποιουδήποτε εγγράφου για γερανοφόρο, μη υποβολή prospectus, Δελτίων Δεδομένων Ασφαλείας και ... για τα υλικά καθαρισμού). Όπως

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

προκύπτει από την επισκόπηση της τεχνικής προσφοράς της «...», αυτή δεν έχει καταθέσει οποιοδήποτε έγγραφο, από το οποίο να αποδεικνύεται, ότι διαθέτει η ίδια γερανοφόρο όχημα για τον απαιτούμενο εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων του νοσοκομείου, ούτε έχει δηλώσει στην προσφορά της, ότι θα αναθέσει την σχετική εργασία υπερβολικά, δεδομένου ότι για τον χειρισμό του γερανοφόρου οχήματος απαιτείται ειδική άδεια χειριστή, κατά τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης («Επισημαίνεται ότι το κόστος χρήσης γερανοφόρου οχήματος για τον εξωτερικό καθαρισμό των υαλοπινάκων βαρύνει τον ανάδοχο ο οποίος αναλαμβάνει επίσης την ευθύνη εξασφάλισης τυχόν σχετικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές»). Επίσης, η ως άνω εταιρεία δεν έχει καταθέσει prospectus, Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας και ... για τα υλικά καθαρισμού. Άρα, το β' σκέλος του πέμπτου λόγου πρέπει να γίνει δεκτό. Ως προς το γ' σκέλος του λόγου (ήτοι, την μη κατάθεση βεβαιώσεων εκπαίδευσης προσωπικού). Στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΑ ΚΤΗΡΙΑΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΩΡΑΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ και ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ...» Ο υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει έμπειρο προσωπικό που δεν θα εναλλάσσεται συχνά, εκπαιδευμένο σε γενικούς και ειδικούς κανόνες υγιεινής, ανάλογα με τη θέση εργασίας του, σύμφωνα με το κάτωθι πρόγραμμα εργασιών. Κατά την υποβολή της προσφοράς να κατατεθούν βεβαιώσεις εκπαίδευσης του προσωπικού σύμφωνα με τα ανωτέρω». Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της τεχνικής προσφοράς της «...», αυτή δεν έχει υποβάλει βεβαιώσεις εκπαίδευσης προσωπικού κατά τα οριζόμενα στο ως άνω Παράρτημα Ι. Τούτο, διότι η ανωτέρω εταιρεία έχει υποβάλει το αρχείο «Υπόδειγμα ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ... pdf», τριών σελίδων, στο οποίο εμπεριέχονται οι βεβαιώσεις μόνο για δύο άτομα του προσωπικού της (βλ. «ΦΑΚΕΛΟ Β» της προσφοράς της), και όχι για το συνολικό αριθμό των εργαζομένων της (εν συνόλω 15), όπως δηλώνει στην οικονομική προσφορά της (βλ. «ΦΑΚΕΛΟ Γ», το αρχείο «ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.pdf»). Επομένως, το γ' σκέλος του πέμπτου λόγου της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτό, παρέλκει, δε, ως αλυσιτελής, η εξέταση του δ' σκέλους του πέμπτου λόγου.

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

18. Επειδή η προσφεύγουσα, με τον έκτο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...», ισχυριζόμενη, ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

19. Επειδή, αναφορικά με τον έκτο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του έκτου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στην σκέψη θ, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β' σκέλος του λόγου (ήτοι, περί της αναληθούς δήλωσης στο Ε.Ε.Ε.Σ. περί μη ανάθεσης οποιουδήποτε τμήματος της σύμβασης σε υπεργολάβους): Οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέοι, ως αόριστοι. Τούτο, διότι η προσφεύγουσα δεν επικαλείται, με ποιους όρους της διακήρυξης ή του νόμου 4412/2016 δεν είναι σύμφωνη η προσφορά της «...». Περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν περιλαμβάνει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ως προς το γιατί η εταιρεία «...» συνιστά υπεργολάβο της ανωτέρω εταιρείας, παρά μόνον αορίστως αναφέρει, ότι: *«...Με αυτό το περιεχόμενο το ανωτέρω συμφωνητικό, παρότι τιτλοφορείται ως «Ιδιωτικό Συμφωνητικό Μίσθωσης» συνιστά Σύμβαση Έργου και καθιστά τη δήλωση της εταιρείας ... στο Ε.Ε.Ε.Σ. της ότι δεν θα αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε υπεργολάβο ανακριβή και αναληθή...»*. Άρα, το β' σκέλος του έκτου λόγου είναι απορριπτέο. Ως προς το γ' σκέλος (ήτοι, ως προς την ελλιπή τεχνική προσφορά και την μη προσκόμιση βεβαιώσεων εκπαίδευσης προσωπικού): Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέοι, ως αβάσιμοι. Τούτο, διότι η εταιρεία «...» έχει καταθέσει, με την προσφορά της, prospectus της εταιρείας «...» (112 σελίδων), το αρχείο «ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ.pdf», το αρχείο «ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.pdf», όπου δηλώνεται, ότι «Όλα τα μηχανήματα διαθέτουν CE» (βλ. αρχείο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ») και βεβαιώσεις εκπαίδευσης προσωπικού (βλ. φάκελλο «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ», και δη το αρχείο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ»).

20. Επειδή η προσφεύγουσα, με τον έβδομο λόγο της προσφυγής, στρέφεται κατά της νομιμότητας της προσφοράς της «...», ισχυριζόμενη, ότι αυτή ήταν απορριπτέα.

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

21.Επειδή, αναφορικά με τον έβδομο λόγο της προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Ως προς το α' σκέλος (ήτοι, τον μη νόμιμο υπολογισμό τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο): Το α' σκέλος του έβδομου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο, ισχυόντων αναλογικώς όσων εκτέθηκαν στην σκέψη 9, για το α' σκέλος του πρώτου λόγου. Ως προς το β' σκέλος (ήτοι, την μη προσκόμιση βεβαιώσεων εκπαίδευσης προσωπικού): Η εταιρεία «...» έχει καταθέσει, με την προσφορά της, βεβαιώσεις εκπαίδευσης προσωπικού, οι οποίες πιλοφορούνται «ΕΝΤΥΠΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ». Αυτές οι βεβαιώσεις αποτελούν βεβαιώσεις εκπαίδευσης του προσωπικού της ανωτέρω εταιρείας στις «Αρχές&Μεθοδολογία Καθαρισμού, Υλικών, Εμφάνισης, Συμπεριφοράς, Απόδοσης&Επικοινωνίας με τον πελάτη», των ετών 2018-2021. (βλ. αρχείο «Επιπρόσθετα στοιχεία, τον φάκελλο «Εκπαίδευση Προσωπικού»). Το Παράρτημα Ι της διακήρυξης δεν απαιτούσε συγκεκριμένο τύπο, που έπρεπε να φέρουν οι βεβαιώσεις προσωπικού, ούτε όριζε ποίων ετών έπρεπε να είναι οι βεβαιώσεις, κατ' απόρριψη των ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Τούτο, διότι το ανωτέρω Παράρτημα όριζε τα εξής: «Ο υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει έμπειρο προσωπικό που δεν θα εναλλάσσεται συχνά, εκπαιδευμένο σε γενικούς και ειδικούς κανόνες υγιεινής, ανάλογα με τη θέση εργασίας του, σύμφωνα με το κάτωθι πρόγραμμα εργασιών. Κατά την υποβολή της προσφοράς να κατατεθούν βεβαιώσεις εκπαίδευσης του προσωπικού σύμφωνα με τα ανωτέρω». Περαιτέρω, η αφαίρεση γραφημάτων δεν είναι παρά μία μέθοδος καθαρισμού, που γίνεται με την σωστή χρήση των ειδικών καθαριστικών και δεν αποτελεί κάποια εξειδικευμένη εργασία, που απαιτεί ειδικό εξοπλισμό και ειδικά μέτρα προστασίας ώστε να αναφερθεί ως αυτόνομο πεδίο σε μία βεβαίωση εκπαίδευσης. Ούτε στην διακήρυξη, άλλωστε, ορίζεται, ότι για την εργασία αφαίρεσης γραφημάτων απαιτείται ειδική εξειδίκευση, απορριπτομένων των ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Επομένως, οι βεβαιώσεις εκπαίδευσης που έχει καταθέσει η εταιρεία «...» πληρούν τους όρους της διακήρυξης, κατ' απόρριψη των ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Άρα, το β' σκέλος του έβδομου λόγου της προσφυγής είναι απορριπτέο.

Αριθμός Απόφασης: 708/2024

22.Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, να γίνει δεκτή η πρώτη παρέμβαση, ν' απορριφθεί η δεύτερη παρέμβαση και να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες, καθ' ο μέρος έκαναν δεκτές τις προσφορές των εταιρειών «...», «...», «...».

23.Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέβαλε η προσφεύγουσα.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την πρώτη παρέμβαση.

Απορρίπτει την δεύτερη παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 19 Απριλίου 2024 και εκδόθηκε στις 8 Μαΐου 2024 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΚΙΑΝΗ

ΗΛΕΚΤΡΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ